

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ ЗАПОРІЗЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЮРИДИЧНИЙ
КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан юридичного факультету

_____ Т.О. Коломоєць
(підпис) (ініціали та прізвище)

« _____ » _____ 2023 р.

НАДАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПРАЦІВНИКАМИ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки другого (магістерського)
рівня вищої освіти очної (денної) та заочної
(дистанційної) форм здобуття освіти спеціальності
262, “ Правоохоронна діяльність ”
освітньо-професійна програма “ Правоохоронна діяльність ”

Укладач: Мельковський Олександр Вікторович к.ю.н., доцент, доцент кафедри кримінального права та правоохоронної діяльності

<p>Обговорено та ухвалено на засіданні кафедри кримінального права та правоохоронної діяльності</p> <p>Протокол № _____ від “ ____ ” _____ 2023 р.</p> <p>В.о. завідувача кафедри кримінального права та правоохоронної діяльності</p> <p style="text-align: right;">_____ І.В.Єна (підпис) (ініціали, прізвище)</p> <p>Погоджено: Гарант освітньої програми</p> <p style="text-align: right;">(підпис) (ініціали, прізвище)</p>	<p>Ухвалено науково-методичною радою юридичного факультету</p> <p>Протокол № 1 від “ ____ ” вересня 2023 р.</p> <p>Голова науково-методичної ради юридичного факультету</p> <p style="text-align: right;">_____ І.В.Єна (підпис) (ініціали, прізвище)</p>
--	--

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна(дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 26 Цивільна безпека	Загальна кількість кредитів –3	Обов’язкова	
		Цикл дисциплін Професійної підготовки спеціальності	
Спеціальність 262 Правоохоронна діяльність	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
		1 -й	1 -й
Освітньо- професійна програма Правоохоронна діяльність	Загальна кількість змістовних модулів - 4	Лекції	
		14 год.	4 год.
		Практичні заняття	
Рівень вищої освіти: магістерський	Загальна кількість поточних контрольних заходів - 8	14 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		62 год.	82 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів теоретичних знань та отримання практичних навичок про основні закономірності та особливості діяльності працівників правоохоронних органів щодо надання домедичної допомоги. Запропонований курс також має за мету сформуванню у здобувачів вищої освіти цілісне уявлення про зазначену діяльність, висвітлити основоположні, найбільш суттєві, вузлові проблеми, основні поняття і принципи, ознайомити із особливостями їх використання на практиці.

Також слід зазначити, що вивчення дисципліни сприяє розвитку загально-професійної культури будь-якого юриста та правоохоронця і є досить важливим для реалізації отриманих теоретичних знань в професійній діяльності. Одночасно навчальна дисципліна має і велике пізнавальне значення, оскільки отримані знання надають можливість використовувати їх також і в побуті.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- засвоєння здобувачами теоретичних знань, умінь і компетентностей для здійснення практичної правоохоронної діяльності;
- набуття здобувачами теоретичних знань, умінь і компетентностей для проведення та надання першочергової домедичної (медичної) допомоги;
- вироблення готовності здобувачів до прийняття відповідних професійних рішень згідно наявної оперативної обстановки;
- набуття здобувачами навичок надання першочергової допомоги як громадянам так і колегам по службі;
- вироблення здатності виявляти та аналізувати проблемні теоретичні питання щодо надання медичної допомоги працівниками правоохоронних органів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
Програмні результати навчання РН 1. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців; зокрема, під час публічних виступів, дискусій, проведення занять.	Поточний контроль здійснюється шляхом виконання таких

<p>РН 2. Координувати діяльність суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також здійснювати взаємодію з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності.</p> <p>РН 3. Організовувати та керувати діяльністю підрозділів, які здійснюють правоохоронну діяльність</p> <p>РН 4. Узагальнювати практичні результати роботи і пропонувати нові рішення, з урахуванням цілей, обмежень, правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.</p> <p>РН 5. Аналізувати умови і причини вчинення правопорушень, визначати шляхи їх усунення.</p> <p>РН 6. Спілкуватися англійською мовою усно і письмово з професійних та наукових питань правоохоронної діяльності на рівні B2 (відповідно до європейської шкали рівнів).</p> <p>РН 7. Оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт у процесі управління правоохоронним підрозділом в різних умовах обстановки, а також розробляти відповідні аналітичні та інформаційні матеріали, робити усні та письмові звіти та доповіді.</p> <p>РН 8. Забезпечувати законність та правопорядок, захист прав та інтересів особистості, суспільства, держави з використанням ефективних методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків.</p> <p>РН 9. Використовувати у професійній діяльності сучасні інформаційні технології, бази даних та стандартне і спеціалізоване програмне забезпечення.</p> <p>РН 10. Користуватись державною системою урядового зв'язку, Національною системою конфіденційного зв'язку, формування та реалізації державної політики у сферах кіберзахисту критичної інформаційної інфраструктури, державних інформаційних ресурсів та інформації, криптографічного та технічного захисту інформації, телекомунікацій, користування радіочастотним ресурсом України, поштового зв'язку спеціального призначення, урядового фельд'єгерського зв'язку.</p> <p>РН 11. Розробляти та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній</p>	<p>обов'язкових видів роботи, як виступ з питань певної теми розділу на практичному занятті; доповідь з проблемної тематики з презентацією; участь у обговоренні дискусійних питань; письмова контрольна робота, та додаткових видів роботи - участь у ділових (ситуативних) іграх; робота в групах; участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій, участь в конкурсах тощо); завдання творчого характеру</p> <p>Проміжний контроль - проводиться наприкінці вивчення базового модуля шляхом тестування.</p> <p>Підсумкові контрольні заходи проводяться по завершенню семестру та мають дві складові - письмова відповідь на заліку та захист групового творчого проекту або індивідуального дослідницького завдання.</p> <p>Добір балів – можливість для здобувачів, які пропустили заняття з поважних причин</p>
---	--

<p>діяльності.</p> <p>РН 12. Надавати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності</p> <p>РН 13. Відшукувати необхідну інформацію в спеціальній літературі, базах даних, інших джерелах інформації, аналізувати та об'єктивно оцінювати інформацію.</p> <p>РН 14. Розробляти та управляти проектами у сфері правоохоронної діяльності та з дотичних міждисциплінарних напрямів, аналізувати вимоги, визначати цілі, завдання, ресурси, строки, виконавців.</p>	показати отримані знання.
---	---------------------------

Міждисциплінарні зв'язки.

Основні міждисциплінарні зв'язки дисципліни «Надання домедичної допомоги працівниками правоохоронних органів» має з такими обов'язковими та вибірковими компонентами освітньо-професійної програми: «Тактико-спеціальна підготовка працівників правоохоронних органів», «Адміністративна діяльність правоохоронних органів», «Актуальні проблеми оперативно-розшукової діяльності», «Техніко-криміналістичне забезпечення ОРД» та інші.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Поняття про першу домедичну допомогу.

ТЕМА 1. Поняття про першу допомогу та її обсяги. Сутність поняття «медична допомога» та «домедична допомога». Основні алгоритми дій при наданні першої медичної допомоги працівниками правоохоронних органів. Поняття «невідкладна допомога». Юридичні та психологічні аспекти надання в Україні домедичної і медичної допомоги. Відповідальність за ненадання невідкладної (домедичної та медичної) допомоги. Невідкладний стан людини. Перша (невідкладна) допомога. Інтеграція медицини у тактико-спеціальну підготовку поліцейських в Україні. Протоколи домедичної допомоги та їх відмінності. Фактори, які відрізняють надання допомоги в умовах бойових дій (ТССС) та при надзвичайній ситуації з високим рівнем загрози (ТЕСС). Етапи надання допомоги за стандартом ТЕСС. Немедична та медична евакуація. Принципи надання домедичної допомоги. Алгоритм надання допомоги постраждалому/пораненому.

ТЕМА 2. Пріоритети при наданні допомоги. Виявлення життєвих показників. Основні принципи функціонування людського організму. Сутність понять «анатомія» та «фізіологія». Основа забезпечення життєдіяльності організму. Основні органи та системи людини та закономірності їх функціонування. Основний принцип існування та енергоутворення в організмі. Анатомо-фізіологічна система органів. Органи опори та руху. Органи травлення. Сечостатева система. Серцево-судинна система. Ендокринні органи. Нервова система. Органи чуттів. Артеріальний тиск. Пульс. Рекомендації з надання невідкладної (домедичної та медичної) допомоги у ситуаціях з різним ступенем загрози. Етапи вмирання організму: переагонія, термінальна пауза, агонія та клінічна смерть. Ознаки розкладання трупу. Загальна характеристика посмертних змін. Медичне

сортування (тріаж). Основи тактичного тріажу. Військовий тріаж. Первинний тріаж або сито. Категорії тріажу. Основні правила сортування.

Змістовий модуль 2. Дихальна та серцево-судинна система

ТЕМА 3. Дихальні шляхи та контроль дихання. Проблеми блокування дихальних шляхів і мануальні способи забезпечення їх прохідності. Алгоритм відновлення прохідності дихальних шляхів. Основні заборони під час поновлення прохідності дихальних шляхів. Оро- та назофарингеальні повітроводи. Алгоритм поновлення дихання. Пневмоторакс і способи його усунення. Ознаки пневмотораксу. Види пневмотораксу: закритий; відкритий; напружений (клапанний). Алгоритм надання невідкладної допомоги при проникаючому ушкодженні грудної клітини. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при порушенні прохідності дихальних шляхів — обтурації стороннім тілом. Послідовність дій при наданні домедичної допомоги постраждалим при порушенні прохідності дихальних шляхів.

ТЕМА 4. Серцево-судинна система людини. Види кровотеч та їх диференціація. Ознаки артеріальної кровотечі. Венозна кровотеча. Капілярна кровотеча. Зупинка критичних кровотеч. Накладання кровоспиняючого джгута. Джгут-турнікет. Техніка накладання джгута-турнікета. Надання домедичної допомоги постраждалим при травматичній ампутації. Тампонування. Техніка тампонування рани. Тиснуча пов'язка. Техніка накладання тиснучої пов'язки. Механізм надання домедичної допомоги постраждалим при рані кінцівки, в тому числі ускладнені кровотечею. Послідовність дій при рані кінцівки. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при травматичній ампутації.

Змістовий модуль 3. Типи поранень. Евакуація.

ТЕМА 5. Особливі типи поранень. Поняття про рани. Визначення рани. Класифікація ран. Рани за характером дії предмета. Колота рана. Різана рана. Рублена рана. Забита рана. Розчавлена рвана. Рана скакльпована. Вогнепальні поранення. Мінно-вибухові поранення. Поділ ран за: за ступенем забруднення, за глибиною ушкодження, за характером загоювання. Види загоювання ран. Раневий процес. Фази (стадії) раневого процесу. Біль. Зіяння рани. Інфіковані рани. Надання першої допомоги на догоспітальному етапі пораненій людині. Проникаюче поранення голови. Проникаюче поранення грудної порожнини. Проникаюче поранення живота. Проникаюче поранення суглоба. Алгоритми і правила надання першої допомоги при проникаючих пораненнях. Види вогнепальних поранень: наскрізні, сліпі, дотичні. Особливості надання першої допомоги при вогнепальних пораненнях. Мінно-вибухові поранення. Осколкові поранення. Особливості ушкоджень від мін. Колоті і різані рани. Надання першої допомоги при різаній рані. Особливості лікування різаної рани.

ТЕМА 6. Евакуація та транспортна іммобілізація, переломи та їх типи. Фіксація кінцівок та іммобілізація, накладання шин. Алгоритм огляду постраждалого на наявність переломів. Накладання шини на руку. Ушкодження хребта. Причини ушкодження спинного мозку. Принципи роботи з пораненим з підозрою на ушкодження хребта. Техніка і засоби іммобілізації хребта. Шийні коміри. Непритомний поранений. Домедична іммобілізація хребта. Як перевіряється відсутність ушкоджень хребта. Перевертання фіксованого пацієнта. Евакуація та транспортна іммобілізація. Два види евакуаційних робіт: із небезпечної зони у безпечну для надання домедичної допомоги; із

безпечної зони до лікарського засобу. 9 емпіричних правил тактичної евакуації. Способи переміщення постраждалого/пораненого.

Змістовий модуль 4. Розбір типових ситуацій

ТЕМА 7. Розбір типових ситуацій. Епілептичний напад. Два етапи нападу судом. Дії при підозрі на початок нападу. Правила які слід дотримуватися при перших симптомах епілепсії. Що робити після епілептичного нападу. Послідовність дій при наданні домедичної допомоги постраждалим при судомах (епілепсії) не медичними працівниками. Гостре порушення мозкового кровообігу (інсульт). Ішемічний інсульт. Геморагічний інсульт. Послідовність дій при наданні домедичної допомоги постраждалим при підозрі на інсульт. Погіршення стану, спричинене болем у серці (стенокардія, інфаркт). Алгоритм домедичної допомоги при підозрі на інфаркт. Травми при дорожньо-транспортних пригодах (ДТП). Алгоритм надання домедичної допомоги при ДТП. Ураження електричним струмом. Алгоритм надання першої допомоги при ураженні електрострумом. Гіпотермія та опіки. Переохолодження. Опіки чотирьох ступенів. Термічні, електротермічні, хімічні, радіаційні, комбіновані ураження та опіки займистими сумішами. Домедична допомога при опіках. Обмороження (місцево) або замерзання (на весь організм). Чотири ступені відмороження. Ступені обмороження за глибиною ураження тканин. Послідовність дій при наданні домедичної допомоги постраждалим з переохолодженням/відмороженням не медичними працівниками. Шокові стани. Послідовність дій при наданні домедичної допомоги постраждалим при підозрі на шок не медичними працівниками. Підозра на гостре отруєння невідомою речовиною. Шляхи потрапляння токсичних речовин в організм постраждалих. Ознаки, які вказують на гостре отруєння. Послідовність дій при наданні домедичної допомоги постраждалим при підозрі на гостре отруєння невідомою речовиною. Утоплення. Послідовність дій при наданні домедичної допомоги постраждалим при утопленні. Укуси тварин та комах.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин		Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год				Теор. зав-ня, к-ть балів	Прак. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
		о/д ф.	з / ф	о/д ф.	з/дис т ф.	о/д ф.	з/дис т ф.					
								о/д ф.	з/дис т ф.	о/д ф.	з/дис т ф.	о/д ф.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	15	6	2	3	1	3	1	9	13	5	10	15

2	15	7	2	4	1	3	1	8	13	5	10	15
3	15	7	2	3	1	4	1	8	13	5	10	15
4	15	8	2	4	1	4	1	7	13	5	10	15
Усього за змістові модулі	60	28	8	14	4	14	4	32	52	20	40	60
Підсумковий семестровий контроль залік	30							30	30	20	20	40
Загалом	90									100		

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	ТЕМА 1. Поняття про першу допомогу та її обсяги	2	1
	ТЕМА 2. Пріоритети при наданні допомоги	2	1
2	ТЕМА 3. Дихальні шляхи та контроль дихання	2	0
	ТЕМА 4. Серцево-судинна система людини	2	1
3	ТЕМА 5. Особливі типи поранень	2	1
	ТЕМА 6. Евакуація та транспортна іммобілізація, переломи та їх типи	2	0
4	ТЕМА 7. Розбір типових ситуацій	2	0
Разом		14	4

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	ТЕМА 1. Поняття про першу допомогу та її обсяги	2	1
	ТЕМА 2. Пріоритети при наданні допомоги	2	1
2	ТЕМА 3. Дихальні шляхи та контроль дихання	2	1
	ТЕМА 4. Серцево-судинна система людини	2	-
3	ТЕМА 5. Особливі типи поранень	2	-
	ТЕМА 6. Евакуація та транспортна іммобілізація, переломи та їх типи	2	1
4	ТЕМА 7. Розбір типових ситуацій	2	1
Разом		14	4

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінюван ня**	Усьо го балі в
1	2	3	4	5
1	Тестування в Moodle	За навчальними матеріалами ЗМ 1	Кількість тестових питань – 10 Правильна відповідь оцінюється у 1 бал	10
	Виконання практичних завдань: Завдання № 1. Схематично складіть	Відповіді на поставлені в задачі питання та їх обґрунтування оформлюються у документі формату Word та прикріплюються на сторінці	Правильне виконання завдання	5

	<p>алгоритм дій патрульного поліцейського, що виявив людину у невідкладному стані?</p> <p>Завдання № 2. Складіть порівняльну таблицю протоколів ТЕСС і ТССС?</p> <p>Завдання № 3. Дайте кваліфікацію та розмежування кримінально караних дій у сфері ненадання невідкладної до(медичної) допомоги. Складіть схему.</p> <p>Завдання № 4. Відобразіть схематично що передбачає евакуація постраждалого і яких принципів необхідно дотримуватися.</p> <p>Завдання № 5. Складіть схему алгоритма надання допомоги постраждалому.</p>	<p>дисципліни «Надання домедичної допомоги працівниками правоохоронних органів» СЕЗН Moodle</p> <p>https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12994</p>	<p>оцінюється в 1 бал</p>	
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			15
2	Тестування в Moodle	За навчальними матеріалами ЗМ 2	<p>Кількість тестових питань – 10</p> <p>Правильна відповідь оцінюється</p>	10

			я у 1 бал	
	<p>Виконання практичних завдань:</p> <p>Завдання № 1. У вигляді таблиці вкажіть ознаки біологічної смерті.</p> <p>Завдання № 2. Схематично відобразіть стадії термінального стану.</p> <p>Завдання № 3. Складіть схеми складових частей та органів всіх анатомо-фізіологічних систем організму людини.</p> <p>Завдання № 4. Складіть схематично процес проведення первинної серцево-легеневої реанімації (СЛР) у дорослих та немовлят?</p> <p>Завдання № 5. У вигляді схеми запропонуйте алгоритм сортування постраждалих.</p>	<p>Відповіді на поставлені в задачі питання та їх обґрунтування оформлюються у документі формату Word та прикріплюються на сторінці дисципліни «Надання домедичної допомоги працівниками правоохоронних органів» СЕЗН Moodle</p> <p>https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12994</p>	Правильн е виконання завдання оцінюєтьс я в 1 бал	5
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			15
3	Тестування в Moodle	За навчальними матеріалами ЗМ 3	Кількість тестових питань – 10	10

			Правильна відповідь оцінюється у 1 бал	
	<p>Виконання практичних завдань:</p> <p>Завдання № 1. Складіть алгоритм надання невідкладної допомоги при проникаючому ушкодженні грудної клітини.</p> <p>Завдання № 2. Схематично складіть складові елементи ознак пневмотораксу .</p> <p>Завдання № 3. Складіть схему надання невідкладної допомоги при проникаючому ушкодженні грудної клітини.</p> <p>Завдання № 4. Складіть схематично процес відновлення прохідності дихальних шляхів</p> <p>Завдання № 5. У вигляді схеми запропонуйте алгоритм дій при неповній обструкції дихальних шляхів.</p>	Відповіді на поставлені в задачі питання та їх обґрунтування оформлюються у документі формату Word та прикріплюються на сторінці дисципліни «Надання домедичної допомоги працівниками правоохоронних органів» СЕЗН Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12994	Правильне виконання завдання оцінюється в 1 бал	5
Усього за ЗМ 3	2			15

контр. заходів				
4	Тестування в Moodle	За навчальними матеріалами ЗМ 4	Кількість тестових питань – 10 Правильн а відповідь оцінюєтьс я у 1 бал	10
	<p>Виконання практичних завдань:</p> <p>Завдання № 1. Складіть схему дій в разі надання першої допомоги при нападу епілепсії</p> <p>Завдання № 2. Надайте основний алгоритм домедичної допомоги при підозрі на інфаркт.</p> <p>Завдання № 3. Смодельуйте ситуацію надання першої домедичної допомоги в разі виявлення ДТП с постраждалими.</p> <p>Завдання № 4. Складіть схему надання першої допомоги при ураженні електрострумом.</p> <p>Завдання № 5. Складіть схему послідовності дій</p>	<p>Відповіді на поставлені в задачі питання та їх обґрунтування оформлюються у документі формату Word та прикріплюються на сторінці дисципліни «Надання домедичної допомоги працівниками правоохоронних органів» СЕЗН Moodle</p> <p>https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12994</p>	Правильн е виконання завдання оцінюєтьс я в 1 бал	5

	при наданні домедичної допомоги постраждалим при утопленні не медичними працівниками.			
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2			15
Усього за змістов і модулі контр. заходів	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Письмова відповідь на заліку	передбачає розгорнуте висвітлення двох питань, перелік яких наведено у Moodle	правильна відповідь на одне питання оцінюється у 5 балів (max 10 балів)	10
	Тестування в Moodle	передбачає відповіді на 20 тестових питань	правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів за одне	30

	Захист групового творчого проекту або індивідуального дослідницького завдання	здійснюється на заліковому тижні. Публічний захист є обов'язковою вимогою для зарахування результатів за даними видами робіт	тестове питання (max 10 балів) вдало виконаний проект, який відповідає вимогам новизни, актуальності, проблемності оцінюється (max 20 балів)	
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна :

1. Якимець В.В., Галушка А.М., Савицький В.Л, Огороднійчук І.В. Превентивна медицина у системі Міністерства внутрішніх справ : монографія. Київ : «Видавництво Людмила», 2021. 355 с.

2. Крилюк В.О., Юрченко В.Д., Гудима А.А. Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції) : методичний посібник. Київ : НВП "Інтерсервіс", 2014. 84 с.

3. Мислива О.О. Основи надання патрульною поліцією невідкладної (домедичної та медичної) допомоги постраждалим особам : навч. посіб. Дніпро : ДДУВС, 2018. 144 с.

4. Христов О., Денисенко Є. Окремі аспекти визначення обов'язків поліцейського щодо надання невідкладної, зокрема домедичної й медичної, допомоги. URL: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:y7JBS9mnnNgJ:pgpjourn.kiev.ua/archive/2017/6/32.pdf+&cd=6&hl=ru&ct=clnk&gl=ua&client=opera>

5. Андрощук Д.О., Марчук О.І., Краско О.О., Кавлак О.І. Перша Домедична Допомога. Стандарт підготовки поліцейського : підручник. Київ : EMSA Ukraine. 46 с.

Додаткова :

1. Мислива О.О. Впровадження тактичної медицини в підготовку та діяльність Національної поліції України. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2018. № 1(81). С. 304-312.
2. Технічні засоби для розгортання етапів медичної евакуації : навчальний посібник / за ред. Шматенка О.П. Київ : «Видавництво Людмила», 2020. 390 с.
3. Охорона ментального здоров'я та медико-психологічна реабілітація військовослужбовців в умовах гібридної війни : теорія і практика : монографія / за заг. ред. академіка В. І. Цимбалюка. Київ : ВСВ «Медицина», 2021. 256 с.
4. Білий В.Я., Жаховський В.О. Еволюція системи медичного забезпечення військ під час бойових дій : монографія. Київ : «Видавництво Людмила», 2021. 348 с.
5. Левченко О.Є. , Козачок В.Ю. , Савицький В.Л. , Барасій М.І. . Захист від хімічних і радіаційних факторів ураження : навчальний посібник / за ред. проф. О.Є. Левченка. Київ : Українська військово-медична академія, 2014. 404 с.
6. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В., Паламар І.В., Корольова Н.Д., Кучанська Г.Б., Новицький Н.О. Медицина надзвичайних ситуацій. Організація надання першої медичної допомоги : підручник. Київ : «Медицина», 2011. 526 с.
7. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В. Паламар М.В., Поляруш В.В., Корольова Н.Д., Подолян В.М. Малик С.Л., Кривецька Н.В. Перша медична (екстрена) допомога з елементами тактичної медицини на до госпітального етапі в умовах надзвичайних ситуацій. Київ : Медицина, 2015. 504 с.
8. Адаптована настанова. Тактична екстрена медична допомога, 2016 рік. URL: <http://medrally.com/methodical-materials/2017/sumy/nastanova-tecc>
9. Шок, перша допомога при шоківому стані. Медична енциклопедія. URL: <http://koleco.kiev.ua/shok-persha-dopomoga-pri-shokovomu-stanimedichna/>.
10. Butler F.K., Hagmann J. and Butler G.E. Tactical Combat Casualty Care in Special Operations. *Mil Med*. 1996; 161(Suppl 3). P. 1–16.
11. Лекції з Естонії. KVÕÕA Tartu. Тriage или сортировка. Часть 1 URL: https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=1527720520654215&id=851349311624676 .
12. Callaway D.W., Smith E.R., Cain J., McKay S.D., Shapiro G., Mabry R.L. The Committee for Tactical Emergency Casualty Care (CTECC): Evolution and application of TCCC Guidelines to civilian high threat medicine. *J Special Operations Medicine*. 2011; 11(2): 84-89.
13. Chest Trauma. Pneumothorax – Tension URL: <http://www.trauma.org/archive/thoracic/CHESTtension.html> .
14. Chest Trauma Initial Evaluation. URL: <http://www.trauma.org/archive/thoracic/CHESTtension.html>
15. Basic Emergency Care: approach to the acutely ill and injured. URL: <https://www.who.int/publications/i/item/basic-emergency-care-approach-to-the-acutely-ill-and-injured>.

Інформаційні ресурси:

1. Газета «Юридична практика». URL: <https://pravo.ua/>
2. Газета «Урядовий кур'єр». URL: www.ukurier.gov.ua/uk/
3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. URL: www.kmu.gov.ua
4. Національна бібліотека ім. Ярослава Мудрого. URL: www.nplu.org
5. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: www.nbu.gov.ua
6. Офіційний сайт Верховного Суду України. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>
7. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua
8. Офіційний сайт Вищої ради правосуддя. URL: <https://hcj.gov.ua/>
9. Офіційний сайт Міністерства Юстиції України. URL: www.minjust.gov.ua
10. Офіційний сайт Національного банку України. URL: www.bank.gov.ua
11. Офіційний сайт представництва Президента України. URL: www.president.gov.ua
12. Публічна Бібліотека ім. Лесі Українки URL: <https://lukl.kyiv.ua/>
13. Юридичний факультет Запорізького національного університету. URL: <https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/law>